

VEILIGHEIDSREGIO
GRONINGEN

UITVOERINGSREGELING REGIONAAL CRISISPLAN

Onderdeel van het
Veiligheidsplan Veiligheidsregio Groningen
2020 – 2024

INHOUD

1	Samen werken aan veiligheid	4
1.1	Inleiding	4
1.2	Leeswijzer	4
1.3	Wettelijke taak	5
1.4	Crisisorganisatie	5
1.5	Definitie incident, crisis en ramp	5
1.6	Definitie algemene en functionele keten	5
1.7	Besluitvorming en beheer Uitvoeringsregeling	5
1.8	Relatie met andere documenten	4
2.	Uitwerking uitgangspunten Crisisplan	6
2.1	Risico- en incidentmanagement is het primaire proces	6
2.2	De crisisorganisatie op basis van risico- en incidentmanagement	7
2.3	Crisisteams	7
2.4	De operationeel leider is incidentmanager	7
2.5	Kernteam	7
2.6	Operatie en bestuur werken zelfstandig en in verbinding	8
2.7	De veiligheidsdirectie ondersteunt het bevoegd gezag	8
2.8	VRG werkt samen met (crisis)partners en overige partijen	8
2.9	Zelf- en samenredzaamheid	8
2.10	Multidisciplinaire crisiscommunicatie	8
3.	Crisisorganisatie VRG	9
3.1	GRIP	9
3.2	Kernteam	10
3.3	Meldkamer	10
3.4	Commando Plaats Incident (CoPI)	11
3.5	Regionaal Operationeel Team (ROT)	12
3.6	Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) en Regionaal Beleidsteam (RBT)	14
4.	Processen	16
4.1	Melding en alarmering	16
4.2	Op- en afschaling	16
4.3	Leiding en coördinatie	16
4.4	Informatiemanagement	16
4.5	Crisiscommunicatie	17
4.6	Personeelszorg en logistiek	17
4.7	Nafase: nazorg en herstel	17
5.	Convenanten en samenwerkingsafspraken	19
5.1	Crisispartners	19
5.2	Nationale crisisstructuur	19
5.3	Driehoeksoverleg	19
5.4	Bijstand en steun	19
6.	Bijlagen	20
6.1	Afkortingen	20
6.2	Monodisciplinaire processen	20
6.3	Veelgebruikte begrippen	21
6.4	Bronnen	22

1. SAMEN WERKEN AAN VEILIGHEID

1.1 Inleiding

Veiligheid is de basis voor een stabiele samenleving. Dit kan worden verstoord door een incident, of door een (dreigende) crisis die niet binnen reguliere processen en bevoegdheden kan worden bestreden. Dan moeten de inwoners van de regio Groningen op de regionale crisisorganisatie kunnen rekenen. De samenleving is voortdurend in ontwikkeling en dat maakt dat de crisisbeheersing zich tijdig en soepel aan veranderende omstandigheden moet kunnen aanpassen.

Door ontwikkelingen als veranderende weersomstandigheden, explosieve groei van de hoeveelheid beschikbare informatie, vergevorderde digitalisering van de samenleving en de doorontwikkeling van technologieën zoals kunstmatige intelligentie en krachtige sensoren, dienen nieuwe typen crises zich aan. Hierdoor ontstaat de noodzaak tot een adaptieve en flexibele crisisorganisatie. Er is daarnaast ook nog sprake van:

- Toenemende complexiteit door verbindingen tussen systemen en processen en een groeiend aantal betrokken partijen. Daardoor kunnen de cascade-effecten in het geval van een crisis toenemen.
- Incidenten en crises die in toenemende mate fysieke en beleidsmatige grenzen overschrijden, waardoor meerdere besturen tegelijk verantwoordelijk en bevoegd zijn in de afhandeling van een crisis.
- Een groeiend besef dat crises zullen ontstaan die buiten ons voorstellings- en beoordelingsvermogen liggen.

De crisisorganisatie van Veiligheidsregio Groningen (VRG) sluit hierop aan. Kenmerkend voor de crisisorganisatie is dat wij flexibel, slagvaardig en efficiënt zijn. We zijn toegerust op onze taak en stellen onze inwoners centraal. Samen met inwoners maar ook met bedrijven, (kennis)instellingen en andere (veiligheids)partners, zet VRG zich in voor een veilig Groningen. Ook werkt onze crisisorganisatie bij een bovenregionale inzet samen met partners op regionaal, landelijk en internationaal niveau.

Hoe wij dit doen, staat in deze uitvoeringsregeling. De belangrijkste uitgangspunten van het Regionaal Crisisplan zijn uitgewerkt in deze uitvoeringsregeling en dit is afgestemd met onze crisisfunctionarissen en -partners. Implementatie van deze uitvoeringsregeling vindt plaats in 2022. Bijvoorbeeld het uitwerken van taken en verantwoordelijkheden van crisisfunctionarissen en -teams en het opleiden.

1.2 Leeswijzer

De Uitvoeringsregeling Regionaal Crisisplan 2021-2024 van VRG beschrijft de regionale multidisciplinaire crisisorganisatie. Het geeft weer uit welke teams de crisisorganisatie is opgebouwd, wat de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn en hoe de

crisisorganisatie acteert bij risico- en incidentmanagement in (buiten)gewone omstandigheden. Ook beschrijft dit plan de processen van op- en afschaling, melding en alarmering, leiding en coördinatie, informatiemanagement, risico- en crisiscommunicatie, personeelszorg en logistiek. Ten slotte beschrijft de uitvoeringsregeling de afspraken die zijn gemaakt met gemeenten en andere partners of partijen die bij een incident of (dreigende) crisis betrokken kunnen zijn. De monodisciplinaire processen van de brandweer, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR), politie en bevolkingszorg komen aan bod in bijlage 6.2.

1.3 Wettelijke taak

De Wet veiligheidsregio's (Wvr) stelt eisen aan de inhoud van het Regionaal Crisisplan (art. 16 Wvr). Een crisisplan beschrijft in ieder geval de organisatie, de verantwoordelijkheden, de taken en de bevoegdheden met betrekking tot de maatregelen en voorzieningen die gemeenten treffen voor rampenbestrijding en crisisbeheersing, net als afspraken die zijn gemaakt met andere bij (dreigende) crises betrokken partijen. Het Regionaal Crisisplan VRG is onderdeel van het in juli 2020 bestuurlijk vastgestelde Veiligheidsplan Veiligheidsregio Groningen 2020-2024, dat ook het Regionaal Risicoprofiel (wat bedreigt ons en hoe kwalificeren wij dit) en het Regionaal Beleidsplan (wat gaat VRG daaraan doen) bevat. Deze uitvoeringsregeling is de uitwerking van het Regionaal Crisisplan (hoe doen wij dat en waarmee), waarmee zowel aan genoemde wettelijke vereisten wordt voldaan als aan de aanbevelingen uit het Rapport Evaluatie Wet veiligheidsregio's naar toekomstbestendige crisisbeheersing en brandweezorg.¹

1.4 Crisisorganisatie

VRG definieert de crisisorganisatie als de organisatievorm waarbinnen de direct betrokken bestuurlijke en operationele partijen ten tijde van een incident of (dreigende) crisis inhoud geven aan informatiegestuurde besluitvorming in het kader van regionale crisisbeheersing. De crisisorganisatie VRG is in de kern een samenspel van gemeenten, brandweer, GHOR en politie. Bij (dreigende) crises en de voorbereiding daarop werken we integraal samen met veiligheidspartners zoals het Openbaar Ministerie, defensie, waterschappen, netbeheerders, telecomaandieners en partners zoals private organisaties en kennisinstellingen.

De belangrijkste taak van VRG is het voorbereiden op een incident of (dreigende) crisis en deze indien nodig snel en effectief bestrijden met haar crisisorganisatie, om vervolgens terug te keren naar een normale situatie.

Gedurende het hele proces, tot en met de nafase, is het de taak van VRG om het bevoegd gezag te ondersteunen, adviseren en uitvoering te geven aan bestuurlijke besluiten.

1.5 Definitie incident, crisis en ramp

Tegen de achtergrond van de Wvr en het begrip '(buiten) gewone omstandigheid' zijn drie typen gebeurtenissen te onderscheiden, namelijk het incident, de crisis en de ramp:

- Een incident is een gebeurtenis waarbij een of meer vitale belangen van de samenleving worden bedreigd of aangetast en waarbij gewone bevoegdheden toereikend zijn om die belangen te behartigen.
- Een crisis is in juridische zin een incident waarbij reguliere bevoegdheden niet toereikend zijn om vitale belangen van de samenleving te behartigen.
- Een ramp is in juridische zin een crisis die betrekking heeft op het vitale belang openbare veiligheid, waarbij een gecoördineerde inzet van diensten noodzakelijk is.

Gezien de discussie en aanbevelingen in het Rapport Evaluatie Wvr is het denkbaar dat we in de toekomst niet langer onderscheid maken tussen ramp en crisis en we in dergelijke omstandigheden van een crisis spreken. In dit document spreken we in het vervolg alleen van crisis.

Bij een incident is gecoördineerde inzet van diensten of organisaties (nog) niet nodig maar de impact kan dusdanig zijn dat een aanvullend en ondersteunend beroep kan worden gedaan op (delen van) de crisisorganisatie. Zie ook paragraaf 2.2, 'De crisisorganisatie op basis van risico- en incidentmanagement'.

Vanwege de toenemende complexiteit, grenzeloosheid en onvoorspelbaarheid rechtvaardigen huidige (dreigende) crises dat het bevoegd gezag noodbevoegdheden inzet. Bovendien is iedere ramp, ook in de huidige wettelijke definitie, een crisis. Een gebeurtenis is niet naar omvang, aard of ernst een crisis, maar omdat het bevoegd gezag besluit die gebeurtenis als een crisis te behandelen met het oog op (integrale) besluitvorming of vanwege de inzet van specifieke bevoegdheden. Onderdeel van het bestuurlijk afwegingskader is te bepalen of sprake is van een (dreigende) verstoring van de openbare orde en veiligheid en of een ander vitaal belang in het geding is.

De gevolgen van een crisis bedreigen mogelijk een of meerdere vitale belangen zoals de (nationale of internationale) rechtsorde, de openbare veiligheid en de economische veiligheid. Bij een crisis is een gecoördineerde inzet van (hulp)diensten vereist, omdat de reguliere bevoegdheden in verband met de gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines ontoereikend zijn.

1.6 Definitie algemene en functionele keten

Elk crisistype valt onder een bepaald beleidsterrein en een overheidsgezag dat daarop bevoegd is. Er is één algemene keten en er zijn meerdere functionele ketens.²

Het risicoprofiel beschrijft onder meer risico's of bedreigingen als overstromingen, aardbevingen, stralingsongevallen, infectieziekten en de verstoring van ICT/telecom (cyber). Dit zijn bedreigingen waarbij de functionele keten binnen risico- en incidentmanagement een nadrukkelijke rol heeft. De algemene keten richt zich op de preparatie op een eventuele crisis en de daarbij horende gevolgen voor de openbare orde en openbare veiligheid.

Het gezag in de algemene keten ligt decentraal (burgemeester of voorzitter veiligheidsregio) met de mogelijkheid om op te schalen. Overheidsinterventie in een functionele keten vindt veelal plaats door het centrale gezag (minister) en/of door een Europees of internationaal orgaan.

Bij een crisis kunnen zowel functionele ketens als de algemene keten betrokken zijn. Bij een crisis in het domein van de functionele keten vindt de besluitvorming binnen de functionele keten plaats. Gemeenten en de veiligheidsregio bewaken de gevolgen voor de openbare orde en openbare veiligheid en treffen in dat kader hun eigen maatregelen. Samenwerking en afstemming tussen ketens vindt plaats op twee niveaus: op regionaal niveau (waarbij vertegenwoordigers van ministeries kunnen deelnemen aan overleggen van de crisisorganisatie) en op nationaal niveau (tussen ministeries).

1.7 Besluitvorming en beheer Uitvoeringsregeling

Het Algemeen Bestuur (AB) van VRG stelt de Uitvoeringsregeling Regionaal Crisisplan vast. Bij wijzigingen kan de uitvoeringsregeling worden geactualiseerd. De aard van de wijziging bepaalt of het nodig is om de herziene uitvoeringsregeling tussentijds bestuurlijk vast te stellen. De sector Crisisbeheersing van VRG is verantwoordelijk voor het beheer van dit document.

1.8 Relatie met andere documenten

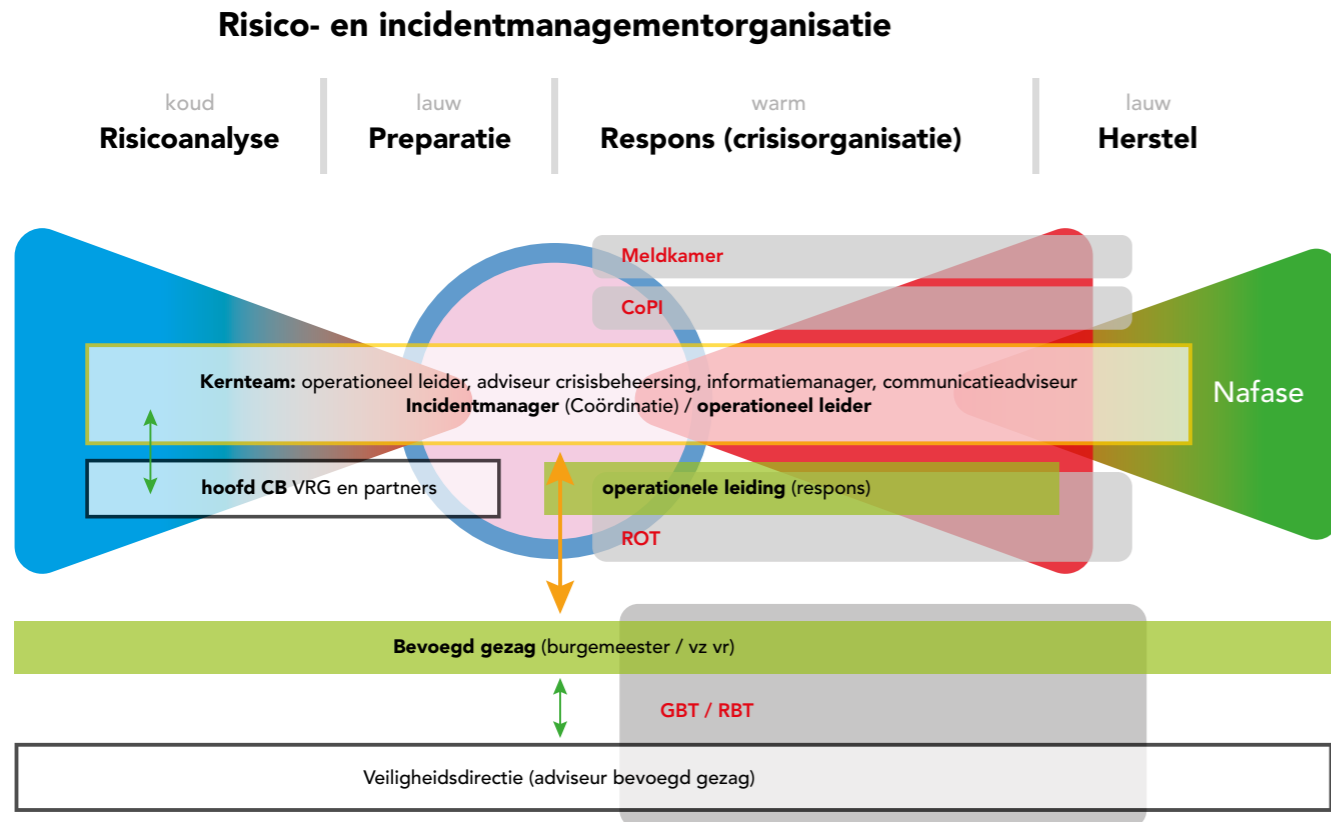
Deze uitvoeringsregeling is gebaseerd op het Regionaal Crisisplan dat onderdeel is van het Veiligheidsplan VRG 2020-2024, waarin ook het Regionaal Risicoprofiel en het Regionaal Beleidsplan zijn opgenomen. Voor specifieke risico's kennen we operationele plannen zoals ramp- en incidentbestrijdingsplannen.

¹ Evaluatie Wet veiligheidsregio's naar toekomstbestendige crisisbeheersing en brandweezorg | Rapport | Rijksoverheid.nl

² zie Bestuurlijke netwerkkaarten

2. UITWERKING UITGANGSPUNTEN CRISISPLAN

In het Veiligheidsplan VRG 2020-2024 is in het hoofdstuk Regionaal Crisisplan een aantal uitgangspunten vastgesteld. De belangrijkste uitgangspunten zijn hieronder uitgewerkt.

2.1 Risico- en incidentmanagement is het primaire proces

Risico- en incidentmanagement is een primaire taak van VRG en als primair en cyclisch proces de werkwijze van crisisbeheersing. Hierbij sluiten de reguliere ('koude') organisatie en de ('warme') crisisorganisatie naadloos op elkaar aan. VRG werkt hierbij informatiegestuurd (zie paragraaf 4.4) en nauw samen met netwerkpartners. In dit proces lopen risicoanalyse, preparatie, respons en herstel in elkaar over, waarbij de fasen niet persé volgorde op elkaar volgen:

- Risicoanalyse: verzamelen en analyseren van informatie over onveiligheid en ontwikkelingen, monitoren en duiden van de risico's – waarbij onder andere gebruik wordt gemaakt van een veiligheidsbeeld op basis van het dynamisch risicoprofiel – en adviseren over prioritering van de eventuele (crisis)aanpak.
- Preparatie: inventariseren en bepalen van maatregelen en interventiecapaciteit. Dit behelst onder meer planvorming, scenariomanagement en vakbekwaamheid.

- Respons: wegnemen van de dreiging of onveiligheid, bestrijden van het incident en/of beperken van de gevolgen.
- Herstel: overgang van (crisis)respons naar een reguliere situatie. De activiteiten starten al in de responsfase. De preparatie op de nafase en een goede overdracht naar een gemeente/partner is een taak van de crisisorganisatie. Indien gewenst ondersteunt VRG de gemeenten en/of partners. Dit betreft ook leren en verbeteren.

De preparatie op de nafase en een goede overdracht naar een gemeente/partner is een taak van de crisisorganisatie. Indien gewenst ondersteunt VRG de gemeente(n) en/of partners. Dit betreft ook leren en verbeteren.

In haar risico- en incidentmanagement hanteert VRG in volgorde de standaard strategische prioriteiten in (buiten) gewone omstandigheden:

- Beschermen van mensen.
- Stabiliseren van gevaar/dreiging.

- Beschermen van dieren, zaken en milieu.
- Beschermen van vitale belangen/processen/sectoren.
- Vergaren van bewijzen.

Beeld-, Oordeel- en Besluitvorming (BOB) door middel van GOGME

VRG monitort continu of (dreigende) gebeurtenissen vitale belangen bedreigen. Risico- en incidentmanagement in (buiten)gewone omstandigheden (RIMBO) gebeurt regulier en tijdens een incident of (dreigende) crisis, door op verschillende momenten de beschikbare informatie te ordenen volgens GOGME:

- Gebeurtenis
- Oorzaak
- Gevolg
- Maatregel
- Effect (van een maatregel)

Oorzaken van incidenten of (dreigende) crisis liggen grofweg besloten in (de combinatie van) natuur of toestand (gevaar) of intentie (bewuste dreiging). Bij een incident of (dreigende) crisis (Gebeurtenis) komen Oorzaak en Gevolg bij elkaar. Wanneer bijvoorbeeld de oorzaak van een incident intentioneel is, verandert de context van dat incident. Dit omvat de beeldvorming en oordeelsvorming rondom de gebeurtenis: "Wat is er aan de hand en hoe kwalificeren wij dat?" Vervolgens worden Maatregelen getroffen (besluiten genomen): "Wie moeten hier wat aan doen/over geïnformeerd worden en waarmee?". Ten slotte worden deze maatregelen beoordeeld op hun Effect. Dit effect kan positief, neutraal of negatief zijn. GOGME is een continu en cyclisch proces.

2.2 De crisisorganisatie op basis van risico- en incidentmanagement

De crisisorganisatie van VRG staat paraat. Er is een solide basis ten behoeve van leiding en coördinatie die naar behoefte kan worden uitgebreid of afgebouwd. Het uitgangspunt is dat VRG organiseert wat nodig is. Dat wil zeggen dat risicoanalyse, preparatie, respons en herstel worden vormgegeven afhankelijk van de aard en omvang van specifieke risico's en crises. Hierdoor is ons stelsel van crisisbeheersing toegerust op (dreigende) crises die in toenemende mate complex en grensoverschrijdend zijn en mogelijk onvoorstelbaar. In de responsfase is sprake van een eenduidige crisisstructuur.

2.3 Crisis teams

Het Besluit veiligheidsregio's (Bvr) stelt eisen aan de inrichting van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en benoemt de volgende onderdelen: meldkamer (calamiteitencoördinatie), Commando Plaats Incident (CoPI), Team Bevolkingszorg, Regionaal Operationeel Team (ROT), Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) en Regionaal Beleidsteam (RBT). De hoofdstructuur van de crisisorganisatie van VRG is in overeenstemming met deze vereisten. De taken binnen de crisisorganisatie VRG zijn belegd bij de meldkamer en het Kernteam, CoPI, ROT, GBT en RBT (zie hoofdstuk 3).

2.4 De operationeel leider is incidentmanager

De (regionaal) operationeel leider (OL) is incidentmanager.³ Deze is altijd incidentmanager en wordt in een opgeschaalde situatie operationeel leider.

Onder normale omstandigheden gelden reguliere bevoegdheden en volstaat coördinatie (met uitvoeringsmandaat). Onder buitengewone omstandigheden geeft de operationeel leider namens het bevoegd gezag leiding aan de bij het incident of de (dreigende) crisis betrokken partijen en adviseert het bevoegd gezag over de operatie voor zover het een (dreigende) aantasting van het vitale belang openbare veiligheid betreft. De operationele leiding wordt door het bevoegd gezag aangewezen en is belast met de operationele commandovoering. De incidentmanager/ operationeel leider bepaalt wie en wat nodig is om de gevolgen van het incident of de (dreigende) crisis af te wenden of te bestrijden. Hij of zij is daarmee dus bevoegd om de crisisorganisatie op onderdelen in te zetten.

2.5 Kernteam

Het kernteam bestaat uit sleutelfunctionarissen uit de werkorganisatie van VRG. De incidentmanager/ operationeel leider wordt ondersteund door de informatiemanager, de adviseur crisisbeheersing en de communicatieadviseur. Een kernteam organiseert wat nodig is. Het kernteam richt zich op de processen:

- Informatiemanagement
- Risicoanalyse
- Scenariomanagement
- Netwerkmanagement

Het kernteam acteert op basis van het veiligheidsbeeld (waarvan het dynamisch risicoprofiel de basis is). Zij maakt gebruik van (kennis van) mensen, middelen en methodiek van VRG. Al naar gelang de situatie worden crisisfunctionarissen en andere experts aan het kernteam toegevoegd. Het kernteam is daarmee de linking pin tussen de reguliere organisatie (risicomanagement VRG) en de crisisorganisatie; tussen 'koud' en 'warm'.

Het kernteam is verantwoordelijk voor informatiemanagement, scenariomanagement, leiding en coördinatie en communicatie. Dit kernteam kent een startoverleg en zij geeft duiding aan het veiligheidsbeeld. Het kernteam kan zaken signaleren die door de sectoren Crisisbeheersing en Risicobeheersing opgepakt moeten worden.⁴ De incidentmanager/operationeel leider overlegt daarover met het sectorhoofd Crisisbeheersing. Het sectorhoofd Crisisbeheersing is verantwoordelijk voor het toewijzen van capaciteit voor de risicoanalyse, informatie- en scenariomanagement van VRG inclusief multi-crisisfunctionarissen.

³ In de praktijk wordt de benaming "operationeel leider" gebruikt. Feitelijk wordt hiermee operationeel leider /incidentmanager bedoeld

⁴ Met oppakken kan bedoeld worden: informatie delen in het netwerk, informatie duiden, nagaan of vakbekwaamheid in relatie tot een ontwikkeling op orde is, et cetera.

2.6 Operatie en bestuur werken zelfstandig en in verbinding

De verbinding tussen operatie en bestuur vindt altijd plaats via de 'gouden lijn'. Dit is de verbinding tussen de leider CoPI en/of incidentmanager/operationeel leider en het bevoegd gezag, dat wil zeggen de burgemeester/voorzitter veiligheidsregio (vz vr), ongeacht de aard en omvang van het incident of (dreigende) crisis. Als de leider CoPI contact heeft met de burgemeester/voorzitter veiligheidsregio is dit in overleg met de incidentmanager/operationeel leider.

2.7 De veiligheidsdirectie ondersteunt het bevoegd gezag

De veiligheidsdirectie bestaat uit: directeur VRG, regionaal brandweercommandant, directeur publieke gezondheid (DPG), coördinerend functionaris⁵ en een lid van de eenheidsleiding van de Eenheid Noord-Nederland (ENN). Het sectorhoofd Crisisbeheersing neemt eveneens deel en is intermediair tussen de sector crisisbeheersing en de veiligheidsdirectie.

De veiligheidsdirectie:

- Heeft een rol in het hele proces van integrale crisisbeheersing tot en met incidentmanagement;
- Vervult de rol van eerste bestuurlijk en strategisch adviseur van het bevoegd gezag op basis van het veiligheidsbeeld;
- Draagt zorg voor strategisch scenariomanagement. Dat wil zeggen dat zij een inschatting maakt van de mogelijke impact van een (dreigende) crisis ten aanzien van bestuurlijke risico's;
- Is verantwoordelijk voor de interventiecapaciteit ten behoeve van de continuïteit van de samenleving en de eigen organisatie;
- Heeft een proactieve rol door ontwikkelingen en risico's integraal en multidisciplinair bestuurlijk en strategisch te duiden;
- Vormt de kernbezetting (naast andere rollen) in het GBT en RBT (zie hoofdstuk 3).

2.8 VRG werkt samen met (crisis)partners en overige partijen

VRG werkt binnen het risico- en incidentmanagement samen met een breed netwerk van (semi)overheidsinstellingen, private partijen en partners uit de vitale sector. Netwerksamenwerking vindt plaats vanuit ieders eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Vaste (crisis) partners zijn de gemeenten, politie, Waterschappen Noorderzijlvest, Hunze en Aa's, Wetterskip Fryslân, Defensie, Provincie Groningen en het Openbaar Ministerie. Buiten onze regio werken we intensief samen met veiligheidsregio's Fryslân en Drenthe en met de Duitse deelstaat Niedersachsen. Daarnaast werkt VRG binnen de crisisorganisatie samen met organisaties uit de functionele ketens en zoekt op basis van risicoanalyse actief verbinding met (nieuwe) partijen. Contextafhankelijke partners (partijen met wie VRG samenwerkt omdat de omstandigheid daarom vraagt) worden ondersteund bij het aansluiten op de werkwijze en systemen van VRG (bijvoorbeeld Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS)). Netwerkpartners dragen actief bij aan risicoanalyse, preparatie, respons en herstel en nemen waar nodig deel aan de crisisorganisatie.

2.9 Zelf- en samenredzaamheid

Tijdens een incident of crisis rekenen we in onze regio op de kracht van de samenleving, de inwoners en bedrijven. Zij zijn veelal in staat zichzelf te redden en anderen hulp en zorg te verlenen. Inwoners van onze regio zijn doorgaans de eerste hulpverleners ter plaatse. VRG rekent erop dat de samenleving haar verantwoordelijkheid neemt bij een incident of (dreigende) crisis. De crisisorganisatie richt zich primair op verminderd en niet-zelfredzamen. Zelf- en samenredzaamheid wordt door VRG gestimuleerd en gefaciliteerd, onder andere via hulpverleners en met risico- en crisiscommunicatie. VRG informeert inwoners van onze regio over wat zij zelf kunnen doen bij incidenten en crises, waardoor de weerbaarheid en veerkracht groter worden. VRG zet daarbij de campagne "Eerste Hulp Ben Jij" (#EHBj) in. Waar mogelijk maakt de crisisorganisatie gebruik van of sluit aan op spontane hulp of burgerinitiatieven. Bij voorkeur wordt deze hulp onder coördinatie van de hulpdiensten of overheid (bijvoorbeeld gemeenten) uitgevoerd.

2.10 Multidisciplinaire crisiscommunicatie

De huidige informatiesamenleving en de mogelijke impact van incidenten en crises vraagt een andere benadering van informatie en aanpak van (crisis)communicatie. De factor tijd speelt daarbij een belangrijke rol. De inwoners van onze regio verwachten snel relevante informatie en een helder handelingsperspectief te ontvangen met daarbij ook duiding vanuit de overheid.

VRG zorgt voor slagvaardige crisiscommunicatie, op maat, zowel binnen als buiten GRIP-situaties. Multidisciplinaire crisiscommunicatie voorziet in de maatschappelijke informatiebehoefte, als betrouwbare informatiebron tijdens een incident of (dreigende) crisis. Ook staan we gemeenten en andere crisispartners aanvullend en ondersteunend ten dienst, bijvoorbeeld bij incidenten met een grote maatschappelijke impact.

3. CRISISORGANISATIE VRG

Onze crisisorganisatie is flexibel en organiseert wat nodig is. Het kernteam vormt hierbij de basis. Al naar gelang de situatie worden crisisfunctionarissen en eventueel andere experts toegevoegd aan de crisisorganisatie en -teams. Wanneer de situatie daarom vraagt, wordt gebruik gemaakt van de GRIP-opschaling. Als een dreigende situatie daartoe aanleiding geeft kan de operationeel leider 'GRIP voorbereidend' afkondigen, waarmee de disciplines die regulier aan het ROT deelnemen bijeen komen in het Regionaal Voorbereidingsteam (RVT). Per discipline wordt één functionaris gealarmeerd.

3.1 GRIP

VRG verstaat onder GRIP de Gezamenlijke Risico- en Incidentmanagement Procedure. Dit hoofdstuk beschrijft de teams binnen de crisisorganisatie volgens de GRIP-opschaling. Bij elk onderdeel komen de samenstelling, verantwoordelijkheden, taken, bevoegdheden,⁶ opkomsttijd en locatie van opkomst aan bod. De tijden die in de tabellen zijn opgenomen zijn gebaseerd op de wettelijke tijden (zie ook hoofdstuk 2 Besluit veiligheidsregio's: deze beschrijft de eisen voor rampenbestrijding en crisisbeheersing). In onderstaande tabel wordt opschaling volgens GRIP weergegeven:

	Situatie	Crisisteam	Operationele leiding	Bevoegd gezag
GRIP 1	Operationeel optreden bij bron- en effectgebied Behoeft aan multidisciplinaire coördinatie op de incidentlocatie.	Meldkamer CoPI	Leider CoPI	Burgemeester
GRIP 2	Ondersteuning en advies Behoeft aan multidisciplinaire coördinatie ruimer dan alleen op de plaats van het incident of ter voorbereiding op een mogelijk incident.	Meldkamer CoPI ROT	Operationeel leider	Burgemeester
GRIP 3	Bestuurlijk optreden Behoeft aan multidisciplinaire coördinatie in de omstandigheid dat bestuurlijke opgaven voor de burgemeester vragen om ondersteuning van een (kern-) GBT.	Meldkamer CoPI ROT (kern-)GBT	Operationeel leider	Burgemeester
GRIP 4	Meer dan plaatselijke betekenis Behoeft aan multidisciplinaire bestuurlijke leiding en coördinatie bij een crisis van meer dan plaatselijke betekenis of ernstige vrees voor het ontstaan ervan.	Meldkamer CoPI ROT (kern-)RBT	Operationeel leider	Voorzitter veiligheidsregio
GRIP 5	Meer veiligheidsregio's betrokken Behoeft aan multidisciplinaire bestuurlijke coördinatie bij een crisis van meer dan plaatselijke betekenis in meer regio's of ernstige vrees voor het ontstaan ervan.	Meldkamer CoPI ROT RBT('s) in elke betrokken regio	Operationeel leider(s)	Voorzitter(s) veiligheidsregio

⁵ De regionale functie van coördinerend functionaris wordt altijd ingevuld door een gemeentesecretaris.

⁶ Deze standaard bevoegdheden gelden tenzij in specifieke plannen andere afspraken zijn gemaakt.

3.2 Kernteam

Taken Kernteam	Monitoren veiligheidsbeeld en omgevingsanalyse.
	Duiden veiligheidsbeeld en omgevingsanalyse.
	Informeren.
	Initiëren van eventuele acties.
	Activeren en coördineren van de (multi) interventiecapaciteit.

Op- en afschalen	Incidentmanager/Operationeel leider
------------------	-------------------------------------

Locatie	Hoofdlocatie VRG, Sontweg 10 of digitaal	Operationeel
Kernbezetting	<ul style="list-style-type: none"> • Operationeel leider • Adviseur crisisbeheersing • Informatiemanager • Communicatieadviseur 	
Uitbreiding	Op uitnodiging incidentmanager/ operationeel leider, bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> - AC's kolom - Liaisons (functionele/algemene keten) 	

Kernverantwoordelijkheden functionarissen

Operationeel leider/ incidentmanager	<ul style="list-style-type: none"> Monitoren en duiden veiligheids- en risicobeeld. Informeren bevoegd gezag ('gouden lijn') en AC's kolommen. Adviseren bevoegd gezag over operatie. Initiëren eventuele acties. Activeren (multi-)interventiecapaciteit, besluiten tot inzet crisisorganisatie, waaronder GRIP-opstapeling. Operationele leiding op aanwijzing bevoegd gezag.
Adviseur crisisbeheersing	<ul style="list-style-type: none"> Adviseert en ondersteunt de operationeel leider ten aanzien van: <ul style="list-style-type: none"> - Informatiemanagement - Risicoanalyse - Scenariomanagement - Stakeholders-/netwerkmanagement
Informatie- manager	<ul style="list-style-type: none"> Coördineert het informatieproces in het kernteam. Voert regie op het (multidisciplinaire) totaalbeeld.
Communicatie- adviseur	<ul style="list-style-type: none"> Adviseert en informeert het kernteam over de omgevingsanalyse en adviseert de operationeel leider over de communicatiestrategie.

3.3 Meldkamer

Taken meldkamer	<ul style="list-style-type: none"> Uitgifte van een alarmering van de functionarissen van de multidisciplinaire crisismanagementonderdelen. Plannen, uitvoeren, monitoren en bijstellen van grootschalige alarmering en relevante meldkamerprocessen. Coördineren van de ambulance-, brandweer-, en politiecentralisten door het afstemmen van acties (bijvoorbeeld een veilige aanrijroute) en het delen van informatie bij melding, opschaling en communicatie.
Op- en afschalen	<ul style="list-style-type: none"> Calamiteitencoördinator (CaCo) Activeren 'GRIP Voorbereidend' Opschaling naar GRIP 1 en GRIP 2. GRIP 3 alleen als dat in specifieke plannen is vastgelegd. De opschaling naar GRIP 2 is afgestemd met leider CoPI (ingeval er al een GRIP 1 is) of met de incidentmanager/operationeel leider.

De meldkamer start binnen twee minuten met grootschalige alarmering.⁷ Zodra dit gebeurt wordt het multidisciplinaire meldkamerproces aangestuurd door de Calamiteiten Coördinator.

Locatie	Meldkamer Noord-Nederland, Drachten	Operationeel
Kernbezetting	Calamiteitencoördinator (CaCo)	Direct na alarmering

Kernverantwoordelijkheden

Calamiteiten-coördinator (CaCo)	<ul style="list-style-type: none"> Informatiemakelaar in de niet-opgeschaalde situatie ten behoeve van het meldkamer- en veiligheidsbeeld. Controleert de start van de alarmering en monitort het verloop. Is verantwoordelijk voor de informatievoorziening en de multidisciplinaire coördinatie, tot dit is overgenomen door het CoPI en/of ROT. Creëert een zo volledig mogelijke beschrijving van het incident in het LCMS ten behoeve van het (multidisciplinaire) informatieproces. Heeft binnen tien minuten een beschrijving van het incident gereed. Fungeert als aanspreekpunt voor de crisismanagementorganisatie. Stelt een journaal van de inzet op.
---------------------------------	--

3.4 Commando Plaats Incident (CoPI)

Op de plaats incident wordt uitvoering gegeven aan de bestrijding en multidisciplinaire coördinatie van de crisis door een CoPI. Het CoPI richt zich op het incident en de operationele effecten.

Taken CoPI	<ul style="list-style-type: none"> Bron- en effectbestrijding ter plaatse: inzetten, coördineren en aansturen van eenheden op de plaats van en nabij het incident. Scenariodenken op de korte termijn (<4 uur) en signaleren van knelpunten. Verzamelen en verwerken van operationele informatie. Bepalen en monitoren van uitvoerende en ondersteunende taken op de plaats van het incident. 	
------------	--	--

Op- en afschalen	<ul style="list-style-type: none"> Leider CoPI Opschalen tot en met GRIP 2; afschalen van GRIP 1 na einde GRIP. 	<ul style="list-style-type: none"> Officieren van Dienst Opschalen naar GRIP 1
------------------	---	--

Locatie	Plaats incident	Operationeel
Kernbezetting	<ul style="list-style-type: none"> Leider CoPI Communicatieadviseur Informatiemanager Taakcommandant Brandweer⁸ OvD Geneeskundig OvD Politie OvD Bevolkingszorg OvD Water(schap) 	30 minuten na alarmering
Uitbreiding	<ul style="list-style-type: none"> Op uitnodiging leider CoPI: - Liaisons (functionele/algemene keten) 	Zo snel mogelijk

⁷ Het Bvr definieert 'grootschalige alarmering' als "het bij een ramp of crisis onverwijld en volledig alarmeren van de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, bedoeld in artikel 2.1.1, onderdelen b tot en met d." Dit houdt in: van CoPI tot en met BT. Dit komt overeen met opschaling naar GRIP 1 of hoger.

⁸ De HovD vervult meerdere rollen waaronder die van Taakcommandant Brandweer. Deze geeft leiding aan brandweereenheden (pelotons) bij de bestrijding ter plaatste van een incident.

Kernverantwoordelijkheden functionarissen	
Leider CoPI	<p>Leidt het besluitvormingsproces binnen het CoPI en bewaakt de uitvoering van de taken van het CoPI.</p> <p>Geeft leiding aan het multidisciplinaire optreden van de hulpverleningsdiensten en crisispartners ter plaatse.</p> <p>Neemt besluiten ten behoeve van de operatie (bronbestrijding en operationele effecten).</p> <p>Overlegt binnen drie kwartier na alarmeren of direct na het eerste CoPI overleg met de incidentmanager/operationeel leider (gouden lijn).</p> <p>Geeft uitvoering aan de bevelen/opdrachten van de incidentmanager/ operationeel leider.</p>
Officier van Dienst /Taak-commandant	<p>Neemt deel aan het CoPI voor multidisciplinaire coördinatie en afstemming.</p> <p>Geeft operationeel leiding aan het monodisciplinaire optreden voor de operatie (bronbestrijding en operationele effecten).⁹</p>
Communicatie-adviseur	<p>Adviseert en informeert het CoPI over het (sociale) mediabeeld en adviseert de leider CoPI over het af te geven handelingsperspectief.</p> <p>Verzorgt de woordvoering naar publiek en pers ter plaatse.</p>
Informatie-manager	<p>Verantwoordelijk voor de multidisciplinaire coördinatie van het informatieproces CoPI.</p> <p>Voert regie op het (multidisciplinair) totaalbeeld bij GRIP 1.</p>

Samenstelling van meerdere (multidisciplinaire) coördinatieteams

Bij grotere incidentgebieden en/of het opknippen van één incident in meerdere locaties worden coördinatieteams ingericht. De samenstelling van deze teams wijkt af van de kernsamenstelling van het CoPI. Bepalend voor de samenstelling van aanvullende teams is de opdracht of taak die het team krijgt. Als er, naast het CoPI, meer teams actief zijn bij hetzelfde incident, worden die gecoördineerd door het CoPI, tenzij de leider van het CoPI anders besluit in samenspraak met de incidentmanager/operationeel leider.

3.5 Regionaal Operationeel Team (ROT)

De incidentmanager/operationeel leider is eindverantwoordelijk voor de inzet van de crisisorganisatie bij een incident of (dreigende) crisis en is daarbij verantwoordelijk voor het informeren en adviseren van het bevoegd gezag (burgemeester of voorzitter veiligheidsregio). Indien noodzakelijk kan de incidentmanager/operationeel leider besluiten het ROT in te stellen met algemeen commandanten (AC's) en specialisten van de disciplines. Dit ten behoeve van operationele coördinatie, scenariodenken, inzet schaarse middelen en bestuurlijke advisering. Vervolgens bepalen de AC's al naar gelang aard en omvang van het incident of en in hoeverre zij hun backoffice alarmeren. Ook kan het complete ROT (Kernteam, AC's en backoffices) in één keer gealarmeerd worden (volledige opschaling GRIP 2).

Taken ROT	<p>Ondersteunen/ faciliteren van het CoPI in relatie tot schaarste en scenario's.</p> <p>Coördineren van de operatie (op verzoek leider CoPI of bij meerdere teams).</p> <p>Bewaken continuïteit multidisciplinaire operationele inzet.</p> <p>Beslissen over verdelen van schaarse (operationele) middelen.</p> <p>Scenariodenken op de (middel)lange termijn (4 – 12 uur, > 12 uur).</p> <p>Bij dreigende of voorziene crisis: inschatten potentiële impactrisico, verduidelijken kans (waarschijnlijkheid), voorbereiding en afstemming met betrokken partners.</p> <p>Het adviseren van de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio over bestuurlijke en communicatieve dilemma's.</p>
Op- en afschalen	<p>Operationeel leider</p> <ul style="list-style-type: none"> • Activeren 'GRIP Voorbereidend' • Opschalen tot en met GRIP 2. • Afschalen van GRIP 2 tot einde GRIP. <p>Algemeen commandanten</p> <ul style="list-style-type: none"> • In afstemming met de operationeel leider opschalen tot en met GRIP 2.

Locatie	ROT: hoofdlocatie VRG, Sontweg 10	Operationeel
Bezetting ROT	<ul style="list-style-type: none"> - Operationeel leider - Communicatieadviseur - Informatiemanager <p>Aangevuld met (context en incident afhankelijk¹⁰):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adviseur crisisbeheersing • AC Brandweer • AC Geneeskundig • AC Politie • AC Bevolkingszorg • AC Waterschap • Defensie • OM • Liaisons (functionele/algemene keten) 	45 minuten na alarmering

Kernverantwoordelijkheden functionarissen	
Operationeel leider	<p>Draagt de eindverantwoordelijkheid over het operationeel optreden.</p> <p>Voorziet het bevoegd gezag namens de operationele hulpdiensten van advies en informatie. Dit ten aanzien van de nodige bevelen aan diensten en organisaties van verschillende disciplines die bij incidentbestrijding betrokken zijn.</p> <p>Zorgt binnen drie kwartier na alarmering, of direct na het eerste CoPI- overleg, periodiek voor een duiding van het multidisciplinaire beeld op hoofdlijnen aan de burgemeester of de voorzitter veiligheidsregio (gouden lijn).</p> <p>Stemt af met de betrokken AC's en partners.</p>
Informatiemanager	<p>Verantwoordelijk voor de (multidisciplinaire) coördinatie van het informatieproces in het ROT.</p> <p>Voert regie op het (multidisciplinaire) totaalbeeld bij GRIP 2.</p>
Adviseur crisisbeheersing	<p>Adviseert en ondersteunt de operationeel leider ten aanzien van het multidisciplinaire proces. Organiseert en bewaakt de uitwerking van multidisciplinaire scenario's.</p>
Communicatieadviseur	<p>Informeert het ROT over de omgevingsanalyse en adviseert de operationeel leider over de communicatiestrategie.</p>
Algemeen commandant (AC)	<p>Eindverantwoordelijk voor het operationeel functioneren van de (eigen) discipline en het aansturen van de monodisciplinaire backoffice.</p> <p>Formuleert een advies aan de operationeel leider over operationele coördinatie, monodisciplinaire scenario's, inzet schaarse middelen (mensen, middelen en methode) en bestuurlijke dilemma's.</p>

⁹ Voor de beschrijving van de monodisciplinaire taken van de OvD's wordt verwezen naar de monodisciplinaire handboeken en plannen.

¹⁰ Algemeen Commandanten worden altijd gealarmeerd bij opkomst van een ROT, ook als zij niet fysiek bijeen hoeven te komen. Zij zijn eindverantwoordelijk voor het operationeel functioneren van de (eigen) discipline en het alarmeren en aansturen van de monodisciplinaire backoffice.

3.6 Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) en Regionaal Beleidsteam (RBT)

Een burgemeester is vanaf de eerste uren van een incident of (dreigende) crisis betrokken via de gouden lijn (de operationeel leider/leider CoPI). Als de burgemeester behoefte heeft aan bestuurlijke advisering, uitvoering van adviezen en/of het inperken van effecten in de nafase, wordt hij ondersteund door een crisisteam (zowel in het GBT als in het RBT) dat bestaat uit de veiligheidsdirectie (naast andere rollen). De burgemeester bepaalt of het crisisteam aangevuld moet worden wanneer de aard en omvang van het incident hierom vragen.

Op het moment dat de voorzitter veiligheidsregio een RBT bijeenroep, is daarmee op grond van artikel 39 Wvr formeel sprake van een incident of crisis van meer dan plaatselijke betekenis, of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. Een deel van de wettelijke bevoegdheden voor de crisisbeheersing voor het betreffende incident of de crisis gaan dan over van de burgemeester naar de voorzitter veiligheidsregio. Wanneer een RBT bijeengeroepen is, worden geen GBT's bemenst door de crisisorganisatie. Burgemeesters kunnen wel gebruikmaken van de ingezette informatie- en communicatielijnen. Daarnaast ziet de commissaris van de Koning toe op de samenwerking in het RBT en kan daartoe aanwijzingen geven.

Taken GBT/RBT	Adviseren en ondersteunen van de burgemeester/voorzitter veiligheidsregio ten aanzien van: <ul style="list-style-type: none"> Rollen van de burgemeester, waaronder: <ul style="list-style-type: none"> Besliser: onder andere strategische besluiten, noodbevoegdheden, op- en afschaling, bijstand; Boegbeeld: communicatiestrategie en aanpak; Bestuurder: bestuurlijke afstemming (onder andere functionele keten); Burgervader/-moeder: in relatie tot maatschappelijke impact; Belangenbehartiger/bruggebouwer: verbinden van partijen met eventuele tegengestelde belangen. Totaalbeeld en lange termijn (w.o. de nafase). Strategische en bestuurlijke vraagstukken/dilemma's. Lessen die kunnen worden getrokken. 	
Op- en afschalen	Burgemeester <ul style="list-style-type: none"> Opschalen tot en met GRIP 3.¹¹ Afschalen van GRIP 3 naar GRIP 2. Voorzitter veiligheidsregio: <ul style="list-style-type: none"> GRIP 4. Opschalen tot en met GRIP 5.¹² Afschalen naar GRIP 2. Overnemen van (crisis)bevoegdheden van de afzonderlijke burgemeesters in de regio volgens art. 39 Wvr.	
Locatie GBT	Stad- of gemeentehuis getroffen gemeente met uitzondering van gemeente Groningen, waar het GBT in het gebouw van VRG aan de Sontweg 10 bij elkaar komt.	Operationeel 60 minuten na alarmering.
Locatie RBT	RBT-ruimte hoofdlocatie VRG, Sontweg 10.	90 minuten na alarmering.
Kernbezetting GBT/RBT	<ul style="list-style-type: none"> Burgemeester(s)/voorzitter veiligheidsregio Operationeel leider (bij GBT eventueel op afstand) Adviseur crisisbeheersing (inclusief informatiemanagement) Veiligheidsdirectie bestaande uit ten minste directeur VRG, brandweer, GHOR, politie en Bevolkingszorg Communicatieadviseur 	
Uitbreiding GBT/ RBT	Naar behoefte/op verzoek van de burgemeester/voorzitter veiligheidsregio: <ul style="list-style-type: none"> Hoofdofficier van justitie Dijkgraaf Vertegenwoordigers functionele ketens 	Zo snel mogelijk

¹¹ Opschalen naar GRIP 4 gebeurt in afstemming met de voorzitter veiligheidsregio.
¹² Opschalen naar GRIP 5 gebeurt in afstemming met de vz(s) vr van de betrokken regio(s).

Kernverantwoordelijkheden functionarissen	
Burgemeester in GBT	Neemt besluiten gericht op zijn/haar rol: <ul style="list-style-type: none"> Besliser, bestuurder, boegbeeld, burgervader/-moeder, belangenbehartiger, bruggebouwer. Zet noodbevoegdheden in en kan vanuit systeem-verantwoordelijkheid ingrijpen in de crisisorganisatie. Bepaalt het moment waarop bestuurlijk wordt op- of afgeschaald. Bepaalt door welke adviseurs hij/zij ondersteund wordt.
Voorzitter veiligheidsregio in RBT	Op grond van artikel 39 Wvr is de voorzitter veiligheidsregio bij uitsluiting bevoegd toepassing te geven aan: <ul style="list-style-type: none"> De artikelen 4 tot en met 7 van de Wvr; De artikelen 172 tot en met 177 van de Gemeentewet, met uitzondering van artikel 176, derde tot en met zesde lid; De artikelen 11, 14, eerste lid, 56, eerste en vierde lid, en 62 van de Politiewet 2012; De artikelen 5 tot en met 9 van de Wet openbare manifestaties. Brengt na afloop van de crisis schriftelijk verslag uit aan de raden van de getroffen gemeenten over het verloop van de gebeurtenissen en de besluiten die hij/zij heeft genomen.
Betrokken burgemeester(s) in RBT	Adviseert aan de voorzitter veiligheidsregio over besluiten op de coördinatie van een crisis. Neemt besluiten gericht op zijn/haar rol en bevoegdheden, en het inzetten van noodbevoegdheden binnen de eigen gemeente. Dit in verband met (andere) lokale verstoringen en ongevallen, waar nodig in overleg met de voorzitter veiligheidsregio met het oog op afstemming van maatregelen en inzet van middelen.
Operationeel leider	Draagt de eindverantwoordelijkheid over het operationeel optreden. Voorziet het bevoegd gezag namens de operationele hulpdiensten van advies en informatie. Dit ten aanzien van de nodige bevelen aan diensten en organisaties van verschillende disciplines die bij de incidentbestrijding betrokken zijn. Zorgt voor een multidisciplinair beeld op hoofdlijnen aan de burgemeester of de voorzitter veiligheidsregio. Stemt af met de betrokken AC's en partners.
Adviseur crisisbeheersing (incl. informatiemanagement)	Adviseert en ondersteunt het GBT/RBT ten aanzien van het multidisciplinaire proces. Verantwoordelijk voor de (multidisciplinaire) coördinatie van het informatieproces in het GBT/RBT.
Veiligheidsdirectie	Heeft een rol in het hele proces van integrale crisisbeheersing tot en met incidentmanagement. Vervult de rol van eerste bestuurlijk en strategisch adviseur van het bevoegd gezag op basis van het veiligheidsbeeld. Draagt zorg voor strategisch scenariomanagement. Dat wil zeggen: een inschatting maken van de mogelijke impact ten aanzien van bestuurlijke risico's. Is verantwoordelijk voor de interventiecapaciteit ten behoeve van de continuïteit van de samenleving en de gevolgen voor de eigen organisatie (verdeling mensen, middelen en methode). Heeft een proactieve rol door ontwikkelingen en risico's integraal en multidisciplinair bestuurlijk en strategisch te duiden.
Gemeentesecretaris	Adviseert de burgemeester over lokaal bestuurlijke aspecten. Neemt na einde van de GRIP-opschaling de overdracht van de crisisorganisatie naar de gemeente(n) aan en stemt met de hoogste leidinggevende binnen de kolom Bevolkingszorg (OvD-Bz of AC-Bz) af hoe de nafase uitgevoerd wordt en of (delen van) de crisisorganisatie ook na afschalen betrokken moet blijven.
Communicatieadviseur	Informeert het GBT/RBT over de omgevingsanalyse en adviseert de burgemeester/ voorzitter veiligheidsregio over de communicatiestrategie.
Hoofdofficier van justitie (HOvJ)	Is binnen de crisisbeheersing verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde (Politiewet, art. 13).
Voorzitter (direct betrokken) Waterschap	Is binnen de crisisbeheersing verantwoordelijk voor het waterbeheer (oppervlaktewater en waterkeringen).
Aangevuld met liaisons functionele ketens	Zijn binnen de crisisbeheersing verantwoordelijk voor het eigen beleidsveld.

4. PROCESSEN

De inhoud van een incident of crisis bepaalt de structuur van de crisisorganisatie. Dit doen we door de processen centraal te stellen bij de aanpak van (dreigende) crises en incidenten. De crisisorganisatie kent zes voorwaardenscheppende processen:

1. Melding en alarmering
2. Op- en afschaling
3. Leiding en coördinatie
4. Informatiemanagement
5. Crisiscommunicatie
6. Personeelszorg en logistiek

Dit hoofdstuk beschrijft per proces wat VRG hieronder verstaat en wat de randvoorwaarden zijn voor een effectief verloop ervan. Tot slot gaat paragraaf 4.7 nog in op de nafase.

4.1 Melding en alarmering

Onder melding en alarmering verstaan we alle activiteiten die zijn gericht op het effectief en tijdig aannemen, verwerken en registreren van de gegevens over een incident of (dreigende) crisis. Ook valt hieronder: het alarmeren en/of informeren van de juiste eenheden, functionarissen, instanties en andere hulpbronnen.

Randvoorwaarden:

- Het verkrijgen, verifiëren en combineren van de essentiële gegevens van een incident of (dreigende) crisis en deze gegevens vastleggen in het meldkamersysteem.
- De noodzakelijke gegevens over een incident of (dreigende) crisis tijdig beschikbaar stellen in het informatiesysteem. De melding bevat gegevens op basis waarvan de Meldkamer Noord-Nederland de juiste hulp- en inzetbehoefte bepaalt.
- De initieel benodigde hulp wordt zo snel mogelijk gealarmeerd en ingezet door de meldkamer. In de acute fase verloopt de alarmering van operationele teams (CoPI, ROT) via de pager en/of OOV Alert. Alarmering van de burgemeester, voorzitter veiligheidsregio, GBT en RBT verloopt via OOV Alert.

4.2 Op- en afschaling

Op- en afschaling betekent het veranderen van het functioneren van de hulpdiensten en gemeentelijke organisatie vanuit de dagelijkse situatie (basiszorg) naar één (regionale) crisisorganisatie, en vice versa. Opschaling is een combinatie van een intake (melding) en een inzet (alarmering en eventuele vervolgalarmingen en aflossingen). Afschaling is een combinatie van afschalen (verlagen coördinatie-niveau en overdragen incident aan mono-partner) en afronden (crisisfunctionarissen zijn weer inzetbaar en de nafase is gestart).

Randvoorwaarden:

- Binnen de Meldkamer Noord-Nederland wordt geregeld dat de reguliere werkzaamheden – naast de opgeschaalde situatie – doorlopen.
- Het niveau van opschaling is continu op de specifieke kenmerken van de situatie afgestemd, zodat verandering van structuur, werkprocessen en procedures maximaal blijft aansluiten bij aard, omvang en niveau van de situatie.
- Op- en afschaling vindt plaats op basis van de GRIP-regeling.
- Elke discipline kan, naar eigen behoefte, monodisciplinair op- en afschalen (door bijvoorbeeld één of meer actiecentra/backoffices operationeel te maken).
- Als regionale opschaling tekortschiet wordt zo snel mogelijk bijstand aangevraagd.

4.3 Leiding en coördinatie

Leiding en coördinatie is het aansturen en samenbrengen van alle hulpdiensten om te komen tot een effectieve besluitvorming rondom alle processen, teams en functionarissen die betrokken zijn bij de incidentbestrijding of crisisbeheersing.

Het bevoegd gezag (burgemeester/voorzitter veiligheidsregio) heeft in een buitengewone omstandigheid het opperbevel en kan een operationeel leider aanwijzen voor de operationele leiding over het incident of (dreigende) crisis. De leider CoPI heeft de operationele coördinatie ter plaatse.

Randvoorwaarden:

- Alle disciplines werken vanuit één gezamenlijk, actueel beeld.
- Binnen en tussen de teams en functionarissen van de crisisorganisatie en externe partners vindt regelmatige afstemming en informatie-uitwisseling plaats en is duidelijk wie wat doet in het kader van de operationele en bestuurlijke aanpak op basis van rol, verantwoordelijkheid en verwachtingen.

4.4 Informatiemanagement

Informatiemanagement is het totaal aan activiteiten om de juiste (operationele) informatie tijdig en in de juiste vorm aan de juiste personen beschikbaar te stellen.

Vanuit het principe “informatiegestuurd werken” begint het informatieproces bij het veiligheidsbeeld dat bij voorkeur op het niveau van 3Noord wordt gegenereerd: Veiligheidsregio Drenthe (VRD), Veiligheidsregio Fryslân (VRF) en VRG. Op basis van dit veiligheidsbeeld kan mogelijk een inschatting gemaakt worden van een dreigende crisis, de ontwikkeling van een incident of crisis en de gevolgen/effecten van een incident of crisis. Zo kunnen sleutelfunctionarissen in de crisisorganisatie tijdig geïnformeerd worden. Zij worden op het juiste moment in positie gezet en daardoor in staat gesteld om op maat op te schalen.

Informatiemanagement is een cruciaal proces dat continu doorloopt (van risicoanalyse tot nafase). Het proces wordt geborgd in de risico- en incidentmanagement organisatie, waarbij de adviseur Crisisbeheersing in het kernteam de

verbindende schakel is tussen de preparatie- en responsorganisatie (crisisorganisatie).

Voor het (operationele) informatiemanagement maken wij onderscheid in:

- Het verwerken van informatie, onder meer tot gedeelde beelden.
- Het veredelen van alle eigen beelden tot een situatiebeeld en vervolgens het voeren van regie op dit situatiebeeld en op het proces van informatieverwerking.
- Het voeren van regie op het totaalbeeld door de daartoe aangewezen (crisis)functionarissen.

Randvoorwaarden:

- VRG beschikt over een informatieknooppunt dat een veiligheidsbeeld ter beschikking stelt.
- Het veiligheidsbeeld wordt opgebouwd uit de elementen van het dynamisch risicoprofiel.
- Alle netwerk- en crisispartners zijn verantwoordelijk voor het snel en actief delen (brengen en halen) van informatie als basis voor een actuele beeldvorming.
- De informatie is gevalideerd (betrouwbaar en de bron is geïdentificeerd).
- Het informatiemanagement is ingericht volgens de principes van netcentrisch werken.
- De informatie-uitwisseling wordt geborgd in LCMS.

4.5 Crisiscommunicatie

Crisiscommunicatie is het verzamelen, verwerken en verspreiden van relevante informatie met als doel een (dreigende) crisis beheersen en door middel van communicatie voorzien in de maatschappelijke informatiebehoefte. Om te komen tot adequate crisiscommunicatie wordt gewerkt vanuit de methode ‘analyse-advies-aanpak’, waarbij de (context van de) gebeurtenis bepalend is.

Randvoorwaarden:

- Bij incidenten of (dreigende) crises wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande kanalen/communicatiemiddelen.
- Afhankelijk van het niveau van opschaling wordt het communicatieproces aangestuurd door de leider CoPI, operationeel leider of burgemeester/voorzitter veiligheidsregio.
- Betrokken partners delen in afstemming en conform hun eigen verantwoordelijkheden en lijnen de informatie die voor de crisiscommunicatie nodig is.

4.6 Personeelszorg en logistiek

Personeelszorg is het tijdig zorgen voor herbezetting en aflossing van personeel. Logistiek omvat het geheel van zorg dragen voor mensen en middelen, zoals eten en drinken, sanitaire voorzieningen, verlichting en brandstof.

Randvoorwaarden:

- Personeelszorg en logistiek zijn in de basis een monodisciplinaire verantwoordelijkheid, maar kunnen wanneer nodig/in overleg met de operationeel leider ook multidisciplinair worden georganiseerd. In de praktijk worden logistieke taken op en nabij de plaats van een incident vaak uitgevoerd door de brandweer, zoals eten

en drinken en sanitaire voorzieningen. Hierbij hebben we ook aandacht voor onze inwoners, bedrijven en instellingen die deelnemen aan initiatieven.

- De verantwoordelijkheid voor de voorzieningen en logistieke taken op locaties van de veiligheidsregio liggen bij de veiligheidsregio. In crisisruimtes van de gemeentehuizen ligt deze verantwoordelijkheid bij de gemeentesecretaris van de gemeente.

4.7 Nafase: nazorg en herstel

Na elk incident of crisis is er sprake van een nafase. Deze fase wordt gebruikt om de ontstane situatie weer te herstellen en zo goed en snel mogelijk terug te keren naar een stabiele situatie door zorg te bieden aan getroffen en hun verwanten, nabestaanden, ooggetuigen en (burger) hulpverleners. Daarnaast gaat het ook om leren en verbeteren.

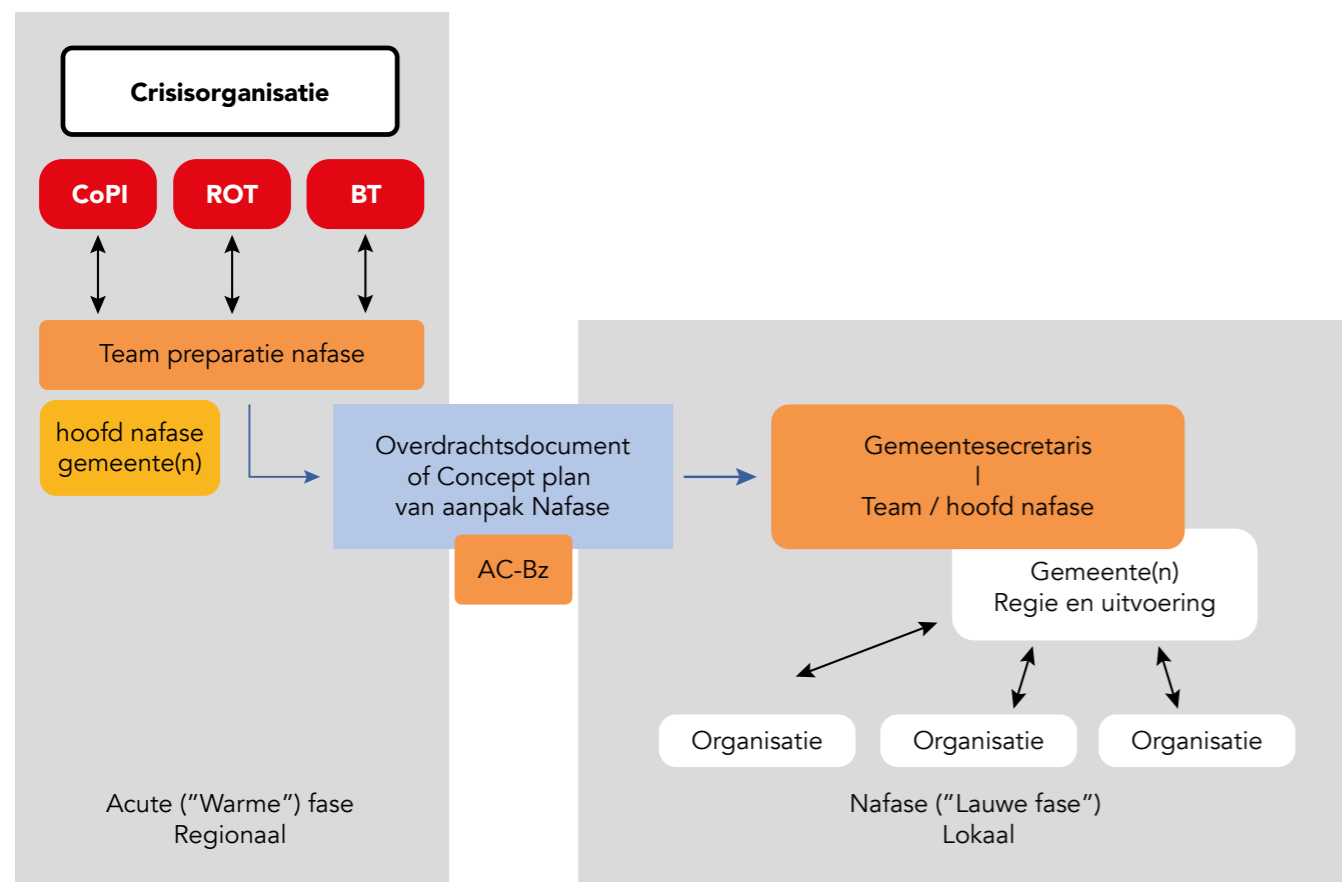
De crisisorganisatie draagt zorg voor de preparatie op de nafase en de overdracht aan de reguliere organisaties. Primair zijn deze reguliere organisaties de gemeente(n) waar een incident heeft plaatsgevonden. Bevolkingszorg organiseert het proces ‘preparatie nafase’. Tijdens een incident of crisis wordt informatie ten behoeve van de nafase verzameld. Crisisfunctionarissen en -teams hebben de taak deze informatie te leveren.

De overdracht van crisisorganisatie naar de gemeente vindt plaats door middel van een overdrachtsdocument of plan van aanpak waarin in de kern per onderwerp antwoord wordt gegeven op drie vragen:

1. Wat is er gebeurd en wat is hieraan gedaan door wie, met welk resultaat?
2. Waar wordt nog aan gewerkt, door wie en welk resultaat verwachten we daarvan?
3. Wat moet nog gebeuren met welk doel/resultaat?

Tijdens een incident worden al werkzaamheden opgepakt door en overgedragen aan de reguliere organisaties. Bij GRIP 2 en hoger wordt standaard het Hoofd Nafase van de betreffende gemeente(n) gevraagd aan te sluiten in de crisisorganisatie om een goede verbinding en overdracht naar de gemeente te waarborgen. Afhankelijk van de opschaling zijn de Officier van Dienst Bevolkingszorg en Algemeen Commandant Bevolkingszorg verantwoordelijk voor de overdracht aan de gemeente(secretaris). Indien gewenst kan de risico- en incidentmanagement-organisatie op aangeven van die gemeente en/of partner ondersteuning bieden tijdens de nafase.

Op de volgende pagina is het voorgaande gevisualiseerd:

5. CONVENANTEN EN SAMENWERKINGS-AFSPRAKEN

5.1 Crisispartners

Samenwerking met partners is, mede op basis van het Regionaal Risicoprofiel, van belang voor een adequate voorbereiding op en de bestrijding van incidenten of (dreigende) crises. In de Wet veiligheidsregio's is vastgelegd dat in het Regionaal Crisisplan de afspraken met crisispartners worden opgenomen. Bij VRG zijn deze afspraken vastgelegd in diverse convenanten. Het doel van deze afspraken is dat partners gezamenlijk voorbereidingen treffen en dat coördinatie bij de aanpak van een incident of (dreigende) crisis tot stand komt.

Daarnaast wordt samengewerkt met buurregio's, de landelijke overheid en de aan VRG grenzende deelstaat Niedersachsen.

5.2 Nationale crisisstructuur

De hoofdlijnen van het crisisbeheersingsbeleid en van het stelsel van de nationale crisisorganisatie zijn vastgelegd in het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming. Het handboek is van toepassing op situaties waarbij de nationale veiligheid in het geding is of kan zijn, of die anderszins een grote maatschappelijke impact (kunnen) hebben. In dergelijke situaties draagt de Rijksoverheid op politiek-bestuurlijk niveau zorg voor coördinatie en besluitvorming over maatregelen en voorzieningen die moeten worden getroffen.

5.3 Driehoeksoverleg

Artikel 13 van de Politiewet 2012 voorziet in de mogelijkheid van een driehoeksoverleg. Het driehoeksoverleg is een overleg tussen twee gezagsdragers (de burgemeester en de (hoofd)officier van justitie) en een politiechef. In het geval van een incident of (dreigende) crisis kan een driehoeksoverleg wenselijk zijn voor afstemming tussen de burgemeester en de (hoofd)officier van justitie. Het overleg gaat dan over de inzet van de politie op het gebied van handhaving van de openbare orde, hulpverlening en de taken met betrekking tot de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde.

Het doel van het overleg is om de strafrechtelijke en bestuurlijke instrumenten zo goed mogelijk af te stemmen. De burgemeester en de (hoofd)officier van justitie staan niet in een hiërarchische verhouding tot elkaar.

Een driehoeksoverleg en een GBT of RBT kunnen ten tijde van een incident of (dreigende) crisis beide noodzakelijk zijn. De operationeel leider is ervoor verantwoordelijk om bevoegde gezagsorganen van de benodigde informatie te voorzien. Het uitgangspunt is dat de operationeel leider in een opgeschaalde situatie zo nodig aansluit bij het driehoeksoverleg om de informatielijn en afgesproken acties tussen het driehoeksoverleg en de multidisciplinaire inzet op elkaar afgestemd te houden. Er kan besloten worden om het driehoeksoverleg zonder operationeel leider plaats te laten vinden.

5.4 Bijstand en steun

Voor de vele vormen van bijstand (nationaal en internationaal) op basis van de Wvr en steunverlening in het openbaar belang treedt het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC) namens het ministerie van Justitie en Veiligheid op als centraal loket. Binnen de verschillende disciplines wordt onderlinge steun aangevraagd op basis van bestaande samenwerkingsafspraken.

6. BIJLAGE

6.1 Afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AC	Algemeen Commandant
BOB	Beeld-, Oordeel- en Besluitvorming
Bvr	Besluit veiligheidsregio's
BZ	Bevolkingszorg
CaCo	Calamiteitencoördinator
CB	Crisisbeheersing
CoPI	Commando Plaats Incident
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
ENN	Eenheid Noord-Nederland
GBT	Gemeentelijk Beleidsteam
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GOGME	Gebeurtenis, Oorzaak, Gevolg, Maatregel en Effect
GRIP	Definitie volgens VRG: Gezamenlijke Risico- en Incidentmanagement Procedure

HOvD	Hoofdofficier van Dienst
HOvJ	Hoofdofficier van justitie
LCMS	Landelijk Crisis Management Systeem
LOCC	Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum
MkNN	Meldkamer Noord-Nederland
OL	Operationeel leider
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
OvD	Officier van Dienst
RBT	Regionaal Beleidsteam
RIMBO	Risico- en incidentmanagement in (buiten)gewone omstandigheden
ROT	Regionaal Operationeel Team
VRD	Veiligheidsregio Drenthe
VRF	Veiligheidsregio Fryslân
VRG	Veiligheidsregio Groningen
Vz vr	Voorzitter veiligheidsregio
Wvr	Wet veiligheidsregio's

6.2 Monodisciplinaire processen

Brandweezorg	Gezondheidszorg	Bevolkingszorg	Politiezorg	Waterbeheer
Bron- en emissiebestrijding	Acute gezondheidszorg	Communicatie	Ordehandhaving	Beheer waterkwaliteit
Grootschalige ontsmetting	Publieke gezondheidszorg	Publieke zorg	Mobiliteit	Beheer waterkwaliteit
Grootschalige redding	Informatie-management	Omgevingszorg	Opsporing	Informatie-management
Verkennen van gevaarlijke stoffen		Informatie	Interventie	
Waarschuwen bevolking		Ondersteuning	Bewaken en beveiligen	
Informatie-management				
Ondersteuning				

6.3 Veelgebruikte begrippen

Begrip	Uitleg
Risico- en incidentmanagement	Cyclisch proces, omvat: <ul style="list-style-type: none"> Risicoanalyse: vergaren van informatie en monitoren en duiden van risico's/dreiging en onveiligheid. Preparatie: inventariseren en bepalen van maatregelen en interventiecapaciteit. Respons: wegnemen/bestrijden van de dreiging of onveiligheid/het incident en beperken van de gevolgen. Herstel: terugkeren naar de 'normale situatie'. O.a. door herstellen van schade, zorg aan getroffen en hun verwanten, nabestaanden, ooggetuigen en (burger) hulpverleners. Betreft ook het leren en verbeteren.
Interventiecapaciteit	Het vermogen om inhoud te geven aan de (kern)taak.
Veiligheidsketen	<ul style="list-style-type: none"> Proactie: het nemen van maatregelen om structurele oorzaken van onveiligheid en incidenten weg te nemen. Preventie: het nemen van maatregelen ter voorkoming van het ontstaan van incidenten en het beheersbaar houden van incidenten. Preparatie: het nemen van maatregelen die een goede reactie op een kritieke gebeurtenis mogelijk maken. Respons/repressie: de daadwerkelijke bestrijding van incidenten. Nazorg en herstel: het nemen van maatregelen om de gewone gang van zaken, de status quo, te herstellen.
Algemene keten	Crisisbeheersing en handhaving van de openbare orde vormen samen de algemene keten. In de algemene keten worden maatregelen getroffen gericht op de bevolking in het algemeen. Het gezag in de algemene keten ligt decentraal (burgemeester of voorzitter veiligheidsregio) met de mogelijkheid van opschaling.
Functionele keten	Een functionele keten bestrijkt één specifiek terrein, zoals elektriciteit, sociale zekerheid, financieel verkeer, voedselveiligheid of een milieucomponent zoals de bodem. Overheidsinterventie in een functionele keten vindt veelal plaats door het centrale gezag (minister) en/of door een Europees of internationaal orgaan.
GRIP volgens VRG	Gezamenlijke Risico- en Incidentmanagement Procedure.
Incidentmanager	Operationeel leidinggevende met coördinerende taken.
Crisisorganisatie	Structuur waarbinnen overheden, diensten en organisaties inhoud en vorm geven aan crisisbesluitvorming.

RIMBO
Het systemisch denken over context, functie, vorm en inhoud van risico- en incidentmanagement in (buiten)gewone omstandigheden.

BOB middels GOGME
Beeld-Oordeel-Besluit
Gebeurtenis-Oorzaak-Gevolg-Maatregel-Effect
Met GOGME wordt informatie rondom een incident of (dreigende) crisis geordend. Gebeurtenis-Oorzaak-Gevolg omvat de beeld- en oordeelsvorming rondom de gebeurtenis: "Wat is er aan de hand en hoe kwalificeren wij dat?" Vervolgens worden Maatregelen getroffen (besluiten genomen): "Wie moeten hier wat aan doen/over geïnformeerd worden en waarmee?" Tenslotte worden deze maatregelen beoordeeld op hun Effect. Dit effect kan positief, neutraal of negatief zijn. GOGME is een continu en cyclisch proces.

Netcentrisch werken
Netcentrisch werken is een manier van werken waarbij alle betrokken teams en organisaties zo snel mogelijk informatie met elkaar delen. Om het voor iedereen overzichtelijk te houden wordt de informatie continu samengevat: dit noemen we het situatiebeeld. Door netcentrisch te werken gaat iedereen voortdurend uit van hetzelfde situatiebeeld.

6.4 Bronnen

- Relevante wet- en regelgeving.
- Heijum, van, H., & Johannink, R. (2019). Het stelsel van crisisbeheersing: incidentmanagement in (buiten) gewone omstandigheden. Versie II.
- Bestuurlijke netwerkkaarten crisisbeheersing – inclusief bevoegdheidenschema's IFV (Instituut Fysieke Veiligheid).
- Veiligheidsplan Veiligheidsregio Groningen 2020-2024: Context, functie, vorm en inhoud van risico- en incident management in (buiten)gewone omstandigheden (Regionaal Risicoprofiel, Regionaal Beleidsplan en Regionaal Crisisplan).
- Crisisplan 2020-2023 Veiligheidsregio IJsselland.
- Referentiekader Regionaal Crisisplan 2016, IFV (Instituut Fysieke Veiligheid).
- Rapport Evaluatie Wet Veiligheidsregio's, naar toekomstbestendige crisisbeheersing en brandweezorg, 4 december 2020 (Evaluatiecommissie Wet Veiligheidsregio's).

COLOFON

Dit is een uitgave van Veiligheidsregio Groningen, opgesteld in samenspraak met vele crisisfunctionarissen, bestuurders en onze partners.

Voorjaar 2022

www.veiligheidsregiogroningen.nl

Postbus 66, 9700 AB Groningen

crisisbeheersing@vrgroningen.nl

veiligheidsregiogroningen

@VRgroningen

VRgroningen

